

Een toegangsrecht voor alle kinderen

“Schaf de inkomensafhankelijke Kinderopvangtoeslag af en kies voor een toegangsrecht voor kinderopvang voor alle kinderen van 0 tot en met 12 jaar met rechtstreekse financiering aan kinderopvangorganisaties”, vindt directeur Loes Ypma van de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK).

“Hiermee geven we alle kinderen een eerlijke kans op een goede start, bestrijden we de groeiende tweedeling in onze samenleving en realiseren we ontspanning voor ouders die werk en de zorg voor kinderen combineren.” Loes Ypma is een bevlogen pleitbezorger en sinds januari 2021 voorzitter van de BMK. Daarvoor was zij zes jaar actief als Tweede Kamerlid voor de Partij van de Arbeid en als voorzitter van de vereniging van scholen Verus. Ook was zij zes jaar lang wethouder in Woerden en Almere. Loes: “Onlangs schreven we samen met onze partners van de PO-raad, VO-raad, MBO-raad en VNG een visie – <https://vng.nl/nieuws/naar-een-sterke-pedagogische-basis-voor-kinderen-en-jongeren> – waarin we gezamenlijk pleiten voor collectief gefinancierde, integrale basisvoorzieningen (school- én kinderopvang) waar ieder kind en iedere jongere kan meedoen aan sport, cultuur en andere activiteiten. Met een toegangsrecht voor alle kinderen. Ons huidige systeem leidt tot kansenongelijkheid en segregatie, al voor het vierde en tot het twaalfde levensjaar. Dat moet anders, de tijd is rijp voor inclusieve kindvoorzieningen, waarbij ieder kind recht heeft op een optimale ontplooiing van zijn of haar talenten. De eerste levensjaren zijn daarvoor van cruciaal belang. Geef alle jonge kinderen een goede start. Dat kan door ieder kind toegang te geven tot pedagogische voorzieningen van een hoge kwaliteit, met extra aandacht waar dat nodig is.”

BETEKENISVOLLE INTERACTIES

“De kinderopvang is een prachtige sector om in te werken omdat een pedagogische professional echt het verschil kan maken in het leven van kinderen. Kinderopvang draagt bij aan de taal-, talent- en sociale ontwikkeling van alle kinderen. De pedagogische professionals bieden kinderen

door hun betekenisvolle interacties een taalrijke, stimulerende en veilige omgeving waarin ze zich optimaal ontwikkelen en samen leren en spelen. Een goede omgeving is een voorwaarde voor een doorlopende leer- en ontwikkelingslijn, waarbij het gebouw de vierde pedagoog is. Je ziet dat in veel scholen de klassen kleiner worden en kinderen uitgedaagd worden op verschillende manieren individueel en samen te leren. Ik geloof in de ontwikkeling van kindcentra waar kinderen van 0 tot 12 jaar en verder zich op een natuurlijke manier kunnen ontwikkelen. De 0-4-jarigen horen er gewoon bij en van 4-7 jaar zou het goed zijn als de kinderen op of dichtbij school een rijk ontwikkelingsaanbod krijgen op de BSO. Vanaf 7 jaar zie je dat kinderen ook buiten de school of het kindcentrum gestimuleerd worden om te spelen, te bewegen en zich breed te ontwikkelen. Het is in het belang van de kinderen dat school en kinderopvang verbinding zoeken met maatschappelijk vastgoed zoals sportverenigingen muziekscholen, scoutingverenigingen en bibliotheken. Door die samenwerking ontstaat een uitdagend aanbod met kansen voor een brede talentontwikkeling. Door kinderopvang vanuit een maatschappelijke opdracht te organiseren zijn maatschappelijke kinderopvangorganisaties de vanzelfsprekende partner voor scholen, jeugdhulp, sportverenigingen en de gemeente.”

OPTIMALE ONTWIKKELINGSKANSEN

“Als volwassenen zijn we ervoor verantwoordelijk dat elk kind optimale ontwikkelingskansen krijgt. Bestuurder Ad Vos van PIT noemt dat terecht ontwikkelrecht voor ieder kind. Als je het kind centraal stelt haal je de zorg erbij in plaats van andersom. Je ziet nu vaak dat kinderen van de kinderopvang naar de basisschool en vervolgens naar de BSO en de sportvereniging gaan. Bij iedere ▶

wisseling ontstaan potentieel problemen en vallen kinderen af, omdat er door ouders en begeleiders veel geregeld moet worden. Het is veel beter en efficiënter om al die verschillende professionals vanuit één visie en vanuit één team met verschillende professionals, in dezelfde omgeving te laten werken aan het stimuleren van de brede ontwikkeling van kinderen. Dan kun je het kind het beste volgen en helpen waar dat nodig is en ontstaat ook pedagogisch partnerschap voor ouders en sluiten we beter aan bij de thuissituatie. Daarbij moet een samenhangende pedagogische didactische visie centraal staan, waarbij een team van professionals met verschillende achtergronden en opleidingsniveaus voor die rijke ontwikkeldag van 0-18 jaar zorgen. Dat betekent ook dat je kunt differentiëren, al naar gelang de talenten van kinderen.”

SAMENHANGENDE LEEROMGEVINGEN

“Er zijn gelukkig al hele mooie voorbeelden van samenhangende leeromgevingen, zoals bijvoorbeeld het Speelleercentrum De Wijde Wereld in Uden. Het motto van De Wijde Wereld is: tijd en ruimte voor ieder kind. Ontwikkeltijd en onderwijstijd wisselen elkaar af, waardoor een rijk dagprogramma ontstaat. Onderwijs en opvang zijn met elkaar geïntegreerd en het kind mag kind zijn. Het centrum heeft een groot speel- en sportplein zodat kinderen er spelend kunnen leren. Kinderen van 4-13 jaar hebben een dagarrangement, waarbij onderwijs en opvang met elkaar verweven zijn. Ze werken met wereldtijd (BSO), eigentijd, sporttijd en etenstijd. Die thema's vormen de rode draad bij de verschillende activiteiten. Dan zie je wat een gebouw in een groene omgeving kan doen en hoe belangrijk het is dat een directeur een brede visie heeft op de ontwikkeling van de kinderen in de omgeving. Het uitgangspunt was: wat hebben de kinderen in onze wijk nodig om bij te kunnen dragen aan de wereld van morgen; samen opgroeien met responsief onderwijs.”

OPVANG EEN BASISVOORZIENING

“Zo'n rijke ontwikkelomgeving waarbij onderwijs en opvang geïntegreerd zijn gunnen wij ieder kind van Nederland. Het huidige stelsel leidt tot kansenongelijkheid voor kinderen en straft de zwakste groepen in de samenleving, die immers geen opvang kunnen betalen. Samen met het brede veld van maatschappelijke partijen pleiten wij voor een eenvoudig kinderopvangstelsel zonder gedoe voor ouders dat op termijn toegang biedt aan alle kinderen. Ook aan kinderen van niet-werkende ouders. Wij streven een samenhangend systeem rondom het kind na met ondersteuning rond de ontwikkeling van kinderen en een samenhangend aanbod. Maatschappelijke kinderopvang is hierbinnen een vanzelfsprekende gesprekspartner omdat

“Organiseer kinderopvang vanuit een maatschappelijke opdracht, publiek gefinancierd en met een focus op innovatie en duurzame kwaliteitsverbetering”

onze maatschappelijke opdracht - waarbij geld altijd terugvloeit in de organisatie - die structurele en stabiele samenwerking waarborgt met scholen, gemeenten en andere partijen. Daarom vinden wij dat kinderopvang een basisvoorziening voor iedereen moet worden en niet alleen voor werkende ouders. Het kabinet heeft een aantal scenario's ontwikkeld om het huidige stelsel te optimaliseren en een duidelijke keuze gemaakt om de financiering te veranderen. Die financiering loopt nu rechtstreeks via de ouders met een inkomensafhankelijke complexe en foutgevoelige toeslag. Vanaf 2025 komt er een eenvoudige inkomensafhankelijke financiering die rechtstreeks via de kinderopvangorganisatie gaat lopen. In 2025 wordt de kinderopvang voor alle werkende ouders bijna gratis. Dat is in dit coalitie-akkoord opgenomen. Minister Wiersma heeft aangegeven dat een 'realistisch ingroepad' is dat vanaf 2028 kinderopvang ook voor de niet werkende ouders gratis en bereikbaar is. Dat wordt de opgave voor het volgende kabinet. Dit kabinet legt de basis voor de basisvoorziening met de rechtstreekse financiering en een hele kleine ouderbijdrage; een volgend kabinet kan dit uitbreiden naar alle ouders en volledig gratis maken. En dan is opvang net als onderwijs publiek gefinancierd.”

PERSONEELSKRAPTE

“Die ontwikkeling motiveert ons om oplossingen te vinden voor de grote personeelskrapte in het onderwijs en de opvang. Uit onderzoek weten we dat ouders meer uren gaan werken als kinderopvang gratis wordt. Bovendien heeft gratis kinderopvang een stabiliserend effect op de sector en biedt perspectief voor en toestroom van nieuwe medewerkers. De maatschappelijke kinderopvang is hierin de voorloper. Tenslotte maakt één Pedagogisch Medewerker het mogelijk dat elf ouders kunnen werken! De oplossing ligt deels in combinatiebanen en combinatielocaties, waardoor er aantrekkelijke arbeidscontracten ontstaan voor met name de BSO medewerkers.

Hierdoor kunnen wij kinderopvangmedewerkers aantrekkelijker contracten bieden in plaats van de ‘sprokkelcontracten’ die BSO-medewerkers nu soms hebben. Ook bieden deze contracten medewerkers een beter loopbaanperspectief en meer doorgroeimogelijkheden. En tegelijkertijd betekent dit extra medewerkers voor het onderwijs. Als we in staat zijn om die banen te creëren, kunnen professionals als onderwijs assistent in de klas blijven werken en zijn ze ‘s middags de vertrouwde gezichten voor de kinderen op de BSO. Daarnaast

De BMK is opgericht in april 2016 door ruim veertig kinderopvangorganisaties vanuit een gedeelde visie op kinderopvang. Inmiddels vertegenwoordigt de BMK bijna 35% van de markt en heeft 125 actieve, betrokken leden. Deze maatschappelijke ondernemers bieden kinderopvang op ongeveer 5.000 locaties door heel Nederland waar 200.000 ouders gebruik van maken. De BMK verenigt deze maatschappelijke ondernemers die 100% van de rendementen terug laten vloeien naar de (kwaliteit van de) kinderopvang.

richten we ons op mensen uit andere sectoren die we snel kunnen omscholen en inzetten. Ook zien we mogelijkheden in de grote groep hbo’ers met specifieke opleidingen. Zij vormen een groot onbenut potentieel, net als de groep hbo’ers/mbo’ers met een achtergrond in Sport en Cultuur. We zijn onlangs begonnen met Het Potentieel Pakken en daaruit blijkt dat ruim 40% van de professionals bij het kinderdagverblijf en 66% bij de BSO, meer uren willen werken. En ook echt substantieel meer: 4 uur bij het KDV en 7 uur bij de BSO. Gezamenlijk met het onderwijs kunnen we deze professionals aantrekkelijke contracten en perspectief bieden. Anders samenwerken, anders organiseren en anders opleiden is dé sleutel hebben we onlangs samen met de onderwijsraden en VNG geconcludeerd in onze visie over het versterken van de pedagogische basis.”

DUURZAME VEREENVOUDIGING

“Gratis kinderopvang is niet alleen goed voor de kwaliteit, het is ook nog eens goed voor onze economie. Je kunt je dus afvragen of het in de toekomst nog maatschappelijk verantwoord is dat er buitenlandse investeerders zijn die in kinderopvang investeren en er commercieel rendement uit halen. Een deel van de organisaties heeft grote belangen en verdienen via bijvoorbeeld sale lease back constructies aan het vastgoed. Ik ben groot voorstander van maatschappelijk ondernemers in de kinderopvang. Het is prima wanneer organisaties een mooie boterham aan hun dienstverlening verdienen, maar het uitgangspunt moet zijn dat winst weer in de kwaliteit van de opvang en dus het kind wordt geïnvesteerd. Dan is het ook mogelijk om bijvoorbeeld verliesgevend vestigingen in dunbevolkte gebieden open houden, omdat het belangrijk voor het kind is en het perspectief van de ouders. Ik zie steeds meer kansrijke fusies en intensieve samenwerkingsafspraken tussen onderwijs en opvang en dat is een goede zaak. De volgende stap gaat richting integrale voorzieningen, met één CAO voor alle medewerkers en een integrale aansturing op basis van dezelfde visie.” ◀